

ASOCIATIA DE ALGEZIOLOGIE DIN ROMANIA

Buletin Informativ

www.algesio.ro

an 10, vol 10, nr 1/2013

MESAJUL PREȘEDINTELUI

Stimați colegi,

Se vede că ceața care plutește pe drumurile țării, în acest început de an, a cuprins și culoarele Ministerului Sănătății. După cum se observă, se consideră că nu mai este nevoie de o nouă lege a sănătății, că este bună și cea veche, dacă o peticim. Bugetul sănătății este doar aparent în creștere, deoarece din el trebuie plătite datoriile către furnizori făcute în anii anteriori. În aceste condiții, în care multe spitale au fost desființate și în care coplata va deveni o realitate, îmi vine greu să mă gândesc la inițiativele noastre de a se înființa, ca în țările civilizate, clinici sau spitale pentru terapia exclusivă a durerilor cronice. Până atunci, nu-mi rămâne decât să vă ofer, ca o consolare, îndemnul de a citi publicația IASP „Pain Clinical Updates” din decembrie 2012, în care dr. Michael E. Schatman se ocupă de managementul durerii, subliniind că cea mai eficace, lipsită de complicații iatrogene și avantajoasă pentru relația cost-eficiență, este abordarea interdisciplinară. Ași dori să vă reamintesc că pledez de aproape două decenii pentru înființarea, în fiecare spital, a unui nucleu de specialiști din varii domenii (internist, neurolog, anestezist, farmacolog de clinică și psihiatru sau psiholog), care să abordeze cazurile de durere cronică persistentă.

Revenind la actualitate vreau să vă reamintesc că este timpul de a vă face semnalată prezența cu lucrări pentru primul Congres Național de Durere, care va avea loc la Iași în intervalul 30 mai – 1 iunie în cadrul manifestării tradiționale „Zilele Medicamentului”, ediția XXII.

Detalii despre această manifestare veți găsi în interiorul buletinului precum și pe site-ul nostru www.algezio.ro

În așteptarea primăverii, vă doresc multe satisfacții personale și profesionale.

*Prof dr. Ostin C. Mungiu
Președinte AAR*

NOUTĂȚI

Asociația de Algeziologie din România este începând cu anul 1992, organizatorul evenimentului *Zilele Medicamentului*, urmare a inițiativei grupului de medici cercetători din cadrul Laboratorului Central de Testare a Medicamentului, UMF “Gr. T. Popa” Iași. Cu fiecare an această manifestare a cooptat un număr tot mai mare de specialiști din multiple domenii, interesați de studiul și managementul durerii, atât din țară cât și din străinătate.

Începând cu anul 2013 Asociația de Algeziologie din România demarează seria *Congreselor Naționale de Durere*, primul eveniment va fi organizat la Iași, în perioada 30 mai – 1 iunie.

Anul 2013 reprezintă *Anul mondial de luptă împotriva durerii viscerale*, parte a inițiativei *Asociației Internaționale pentru Studiul Durerii (IASP)*.

Congresul Național de Durere reprezintă un eveniment de referință al acestei campanii care își propune să atragă atenția comunității medicale și autorităților asupra necesității definitivării unor reglementări specifice în domeniul tratamentului durerii cronice în România.

În program vor fi incluse cursuri pre-congres (sesiune dedicată studenților și rezidenților), sesiuni științifice pentru farmaciști, medici de familie, simpozioane pe specialități (ATI, medicina de urgență, oncologie, neurologie, reumatologie).

De asemenea reamintim că va avea loc a XI-a întâlnire romano-israeliană în domeniul algeziologiei.

Din secțiunile cuprinse în tematica aducem în discuție: *Durerea simptom sau boală?* unde conferințele vor avea în vedere durerea ca problema majoră de sănătate, drepturile pacientului cu durere, durerea în cancer (considerații etice), managementul durerii în farmacia comunitară și de spital, actualități în terapia durerii în practica medicului de familie, substanțe adjuvante în terapia durerii,

comunicarea farmacist – pacient în prescripția de analgezice, folosirea și distribuția medicamentelor analgezice (cadru legislativ), tratamentul migrenei, epidemiologia cefaleei.

Din tematica congresului mai aducem în discuție *Durerea viscerală*, secțiune în cadrul căreia vor fi amintite următoarele aspecte: durerea viscerală vs durere somatică (aspecte clinice), durerea viscerală (acută și cronică, mecanisme neurofiziologice), durerea din sindromul de colon iritabil / durerea abdominală cronică (aspecte psihologice), durerea de tip anginos, managementul durerii viscerale, 2013-Anul mondial de luptă împotriva durerii viscerale.

Sesiunile științifice pe specialități vor avea în vedere controlul durerii acute în medicina de urgență/traumatologie, managementul durerii în arsuri (postoperator, la bolnavul critic), durerea neuropată (situații clinice, diagnostic), durerea de coloană (diagnostic clinic, imagistic, tratament), recuperarea și controlul durerii la pacientul cu afecțiuni neurologice cronice, controlul durerii la pacientul oncologic în tratamentul la domiciliu, noi recomandări în tratamentul durerii la pacientul cu cancer, terapii complementare (abordări alternative în managementul durerii în cancer)

IN ATENȚIA MEMBRILOR!

Rugăm membrii activi ai AAR, pentru a nu crea disfuncționalități, TAXA DE PARTICIPARE la Congresul Național de Durere să fie plătită în contul firmei organizatoare IAR TAXA DE MEMBRU ACTIV ÎN CONTUL AAR.

Management de eveniment: Houston NPA
www.houston.ro
evenimente@houston.ro

SL dr. Veronica Bild
Secretar executiv AAR

Asociația de Algeziologie din România urează bun venit membrilor noi: Sef lucr. dr. Gratiela Popa, Sef lucr. Dr. Lacramioara Ochiuz.

SL dr. Veronica Bild
Secretar executiv AAR

ACTUALITATI

DUREREA VISCERALA INTRE INTEROGATII SI RASPUNSURI

Este cunoscut faptul ca durerea viscerală (DV) a afectat macar o data in cursul vietii pe aproape fiecare individ din populatia globului, datele statistice evidentiind faptul ca cea mai mare parte dintre cei 60-80% din pacientii care apeleaza la serviciile de urgenta pentru acuze dureroase au avut drept motivatie o durere viscerală. Pe de alta parte, desi este cea mai comuna forma de durere clinica, DV ramine ca arie de preocupari si nivel de cunostinte, precum si in pofida unor acumulari apreciabile, inca un segment al Algeziologiei cu numeroase incertitudini si lacune. Mai mult, DV reprezinta o stare dureroasa care din punct de vedere practic este frecvent tratata neadecvat (uneori chiar necorespunzator) numai ca simptom al bolii de baza. Iata cel putin doua motive vizibile pentru care la Congresul de Durere de la Milano din 27-31 August 2012, IAPS prin vocea presedintelui sau ales profesorul Fernando Cervero, a considerat necesar sa recomande ca tema a manifestarilor (ce se lanseaza in fiecare an in a treia zi de *Luni* a lunii Octombrie sub auspiciile sale) pentru urmatoarea perioada, **Lupta globala impotriva durerii viscereale**, avind drept obiectiv un imbold pentru cresterea preocuparilor membrilor IASP si nu numai, in directia studiilor fundamentale si a managementului terapeutic privind aceasta forma de durere. In decursul timpului s-au facut achizitii interesante si importante in stapinirea DV, totusi nivelul cunostintelor este inca redus in comparatie cu volumul cognitiv din durerea somatica (DS). Impedimente obiective limiteaza calitatea si performanta studiilor in DV. Asa cum se stie, acest tip de durere insoteste constant un numar apreciabil de afectiuni digestive, cardiace, vasculare, urologice, obstetrice, ginecologice si pulmonare, ceea ce face ca DV sa fie rareori o durere izolata, cel mai des ea prezentindu-se in cadrul unui status de *co-morbiditate*, de sindrom dureros complicat cu boli si algii asociate, situatii cunoscute sub

numele de *stari patologice dureroase concurentiale*. Noile directii de cercetare recomandate privind durerea viscerală vizeaza utilizarea biomarkerilor, tehnicile moderne de imagistica si explorarea mecanismelor de transmitere/modulare a semnalelor nociceptive. Este dovedita acum de exemplu participarea esentiala a unor structuri nervoase superioare cum sunt amigdala, cortexul anterior cingulat, insula si in mod deosebit cortexul prefrontal dorso-lateral, in procesarea cerebrala a DV mai ales la nivelul interfetei afectiv-emotionale (emotii negative), a mecanismelor moleculare ale acesteia, cu implicatii in strategia terapeutică. Investigarea DV este mai laborioasa si dificila decit cea aplicata in durerea de tip somatic, modelele experimentale sunt complexe, incercind sa reproduca conditiile de aparitie si instalare la om, reactiile la durerea viscerală si durata suferintei sunt mai lungi, durerile au caracter episodic cu intervale libere, caracterul multisinaptic al cailor de transmitere este mult amplificat datorita participarii substantei reticulate, iar explorarea reflexelor nociceptive este mai complexa comparativ cu tail-flick si hot-plate din DS, la care se adauga si o componenta afectiva mai puternica. Neurochimia liganzilor sinaptici si tipurile de receptori membranari implicati in transmiterea DV cunoaste unele diferente fata cea din DS, dar sunt si importante echivalente care se manifesta atit in plan fiziologic cit si in cel patologic (de exemplu densitatea scazuta a receptorilor opioizi somatici dar cu multa probabilitate si viscerali, este asociata cu stari morbide psihiatrice severe). Ariile cerebrale activate in procesarea DV sunt comparabile cu cele din DS, dar numai pentru cazul durerii somatice cronice sau a durerii acute intense. Lucrurile se complica pentru ca durerea viscerală poate imprumuta si unele cai somatice algoconductive (cazul *durerilor referite*), asemanatoare in buna parte transmiterii durerii somatice secundare caracterizata de mentinerea unui *input* nociceptiv cu caracter permanent. Mai mult, unele organe interne au un numar redus de senzori capabili de a genera perceptii constientizate, de alarma (cum sunt ficatul splina, rinichiul-cu efecte nefaste uneori datorita intirzierii punerii diagnosticului), in timp ce alte organe poseda populatii apreciabile de viscero-

nociceptori care codifica o gama larga de intensitati ale stimulilor , de la *non-nociv* la *nociv* fiind responsabili de starile de tranzitie (de exemplu distenția vezicii sau rectului de la senzația de plenitudine pînă la cea de durere). Spre deosebire de nociceptorii somatici, nociceptorii viscerali sunt integrați intim cu unele celule non-neuronale din tesuturile organelor interne ce le inerveaza, celule care dovedesc un cvasi-rol visceros-senzitiv (de ex. celulele uro-epiteliale).

Inafara acestor particularitati, care in mare parte tin mai mult de modelele experimentale, trebuie subliniat ca si cercetarea clinica in DV are nevoie de o fisa de evaluare de un profil aparte (care sa cuprinda dupa cum se stie, istoricul si evolutia durerii, originea, descriere, terapia si raspunsul la terapie, ex. clinice si paraclinice, etc.) *proprie si diferita de fisa DS, specifica chiar, pentru investigarea si*

managementul durerii viscerale, avind in vedere asocierea de regula a DV cu o multitudine de senzatii generale cum sunt cele de indispozitie, greata, etc. activate de stimulii viscerali si deasemenea cu o componenta afectiva mai puternica. Se pare ca *mecanismele periferice joaca un rol-cheie* in fazele precece ale durerii viscerale, ceea ce poate induce in viitorul apropiat asteptate achizitii noi in strategia terapeutica.

Tema Durerii viscerale propusa de IASP, subiect despre care se discuta mai putin, ramine o tema dificila, dar cu atit mai avida de clarificari, si care la manifestarile dedicate in cursul acestui an se va materializa cu siguranta in date noi interesante si promitatoare atit in plan conceptual cit si in cel al managementului terapeutic.

Corneliu Neamtu

MESAJ DIN PARTEA TREZORIERULUI ASOCIAȚIEI

Trezorierul Asociației reamintește tuturor membrilor și filialelor că, pentru a vă putea bucura de toate drepturile ce decurg din statutul de membru, trebuie să vă achitați cotizația. Cotizația este de 40 RON și se poate achita la Banca Română pentru Dezvoltare în contul Asociației de Algeziologie din România **cod IBAN RO44BRDE240SV27110582400, Filiala Banca Română pentru Dezvoltare Iași, Str. Anastasie Panu** cu mențiunea „taxa de membru”

ANUNȚ IMPORTANT

Rugăm membrii asociației să ne trimită CV-ul actualizat, dovada de plată a taxei de membru pentru anul în curs și modificările adreselor de e-mail acolo unde este cazul. Deasemenea reamintim tuturor membrilor ca prin neachitarea taxei bordul asociației va considera că ați renunțat la statutul de membru.

Secretar executiv,
SL dr. Veronica Bild